

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “สวานนุตตริย — การฟังที่ยอดเยี่ยม”

สวานนุตตริย เป็นคำภาษาบาลีโดยตรง สะ - วะ - นา - นุด - ตะ - ริ - ยะ มาจากคำว่า สวน (การฟัง) กับคำว่า อนุตตริย (ยอดเยี่ยม,ไม่มีอย่างอื่นยิ่งไปกว่า) รวมกันเป็น สวานนุตตริย เขียนเป็นไทยได้ว่า สวานนุตตริยะ แปลว่า การฟังที่ยอดเยี่ยม ไม่มีการฟังอย่างอื่นยิ่งไปกว่า แสดงถึงการฟังสิ่งที่ประเสริฐที่สุด ที่เป็นไปเพื่อความเจริญขึ้นของปัญญา จนถึงสามารถดับกิเลสได้ตามลำดับขั้น นั่นก็คือ การฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง หรือ การฟังพระธรรมที่สาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แสดง ตามข้อความในพระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต อนุตตริยสูตร ดังนี้

ก็สวานนุตตริยะเป็นอย่างไร ? ดูกร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ ย่อมไปเพื่อฟังเสียงกลองบ้าง เสียงพิณบ้าง เสียงเพลงขับบ้าง หรือเสียงสูงๆ ต่ำๆ ย่อมไปเพื่อฟังธรรมของสมณะหรือพราหมณ์ผู้เห็นผิดผู้ปฏิบัติผิด ดูกร ภิกษุทั้งหลาย การฟังนี้มีอยู่ เราไม่กล่าวว่า ไม่มี ก็แต่ว่าการฟังนั้นนั้น เป็นกิจเลว เป็นของชาวบ้าน เป็นของปฤชชน ไม่ประเสริฐ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ ไม่เป็นไปเพื่อความเบื่อหน่าย เพื่อคลายกำหนัด เพื่อความดับ เพื่อสงบระงับ เพื่อรู้ยิ่ง เพื่อตรัสรู้ เพื่อนิพพาน

ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ส่วนผู้ใดมีศรัทธาตั้งมั่น มีความรัก (เคารพ) ตั้งมั่น มีศรัทธาไม่หวั่นไหว มีความเลื่อมใสยิ่ง ย่อมไปฟังธรรมของพระตถาคตหรือสาวกของพระตถาคต การฟังนี้ ยอดเยี่ยมกว่าการฟังทั้งหลาย ย่อมเป็นไปเพื่อความบริสุทธิ์แห่งสัตว์ทั้งหลาย เพื่อก้าวล่วงความโศกและความรำไร เพื่อความดับสูญแห่งทุกข์และโทมนัส เพื่อบรรลุอายุธรรม (อริยมรรค) เพื่อทำให้แจ้งซึ่งนิพพาน

คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกคำเป็นคำจริง เป็นคำหวังดี เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลให้ผู้ฟังผู้ศึกษาได้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง กัลยาณมิตรสูงสุดก็คือ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกคำจริงที่พระองค์ทรงแสดงนั้น ไม่ได้หวังให้ใครเข้าใจผิด แต่พระองค์ทรงแสดงพระธรรมโดยนัยต่างๆ มากมายหลากหลาย โดยประการทั้งปวง ที่จะทำให้ผู้ฟังผู้ศึกษาได้ค่อยๆ เข้าใจขึ้น พระธรรมที่พระองค์ทรงแสดง เป็นคำสอนที่เป็นไปเพื่อความเข้าใจถูก จนถึงสามารถดับกิเลสตามได้ลำดับขั้น ไม่ว่าคำนั้นจะกล่าวโดยใคร ก็คือคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมด

คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมดนำไปสู่การที่จะดับกิเลสให้ถึงความเป็นผู้สงบอย่างแท้จริง ซึ่งก็ไม่พ้นไปจากคำสอนที่เกิดจากการทรงตรัสรู้ของพระองค์ที่พระองค์ทรงแสดงแก่สัตว์โลก ให้มีความเข้าใจถูกเห็นถูกตามความเป็นจริง ประโยชน์อยู่ที่ผู้ที่มีโอกาสได้ฟังได้ศึกษาเป็นสำคัญ เพราะถ้าไม่มีการฟัง

พระธรรมด้วยความเคารพ ละเอียดยอบคอบ ย่อมไม่มีทางที่จะมีความเข้าใจถูกเห็นถูกเกิดขึ้นได้เลย พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เกิดจากการที่พระองค์ทรงบำเพ็ญพระบารมีมาถึง ๔ อสงไขยแสน กัป ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นานมาก

การทรงแสดงพระธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่สัตว์โลกอย่างแท้จริง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จอุบัติขึ้นในโลกเพื่อทรงเกื้อกูลสัตว์โลก ให้เป็นผู้หลุดพ้นจากกิเลสและกองทุกข์ทั้งปวงด้วยการทรงแสดงพระธรรม ประกาศความจริง แต่ถึงอย่างนั้นก็เชื่อว่าทุกคนจะได้รับประโยชน์เหมือนกันทั้งหมด **บุคคลผู้ที่สนใจใส่ใจที่จะฟังพระธรรม ก็มีเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น** บุคคลผู้ที่ได้รับประโยชน์จากพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดง ต้องเป็นผู้เคยเห็นประโยชน์ของพระธรรมมาแล้ว เป็นผู้สะสมเหตุที่ดีมาแล้ว จึงตั้งใจฟัง ตั้งใจศึกษา พิจารณาไตร่ตรองด้วยความละเอียด ไม่ประมาทในพระธรรมที่ได้ยินได้ฟัง สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปตามลำดับ **สิ่งที่พระองค์ทรงแสดง ไม่พ้นจากสิ่งที่มีจริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นสิ่งที่มีจริงแต่ละหนึ่งๆ ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัวตน**

ถ้าไม่ได้ฟัง ไม่ได้ศึกษาพระธรรม ความเข้าใจที่ถูกต้องย่อมเกิดไม่ได้ เมื่อไม่มีความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว ย่อมเป็นเหตุทำให้เป็นผู้มีความเห็นผิดคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง **เมื่อเห็นผิดแล้วการปฏิบัติก็ผิดทุกอย่างผิดไปหมด** ที่น่ากลัวอย่างยิ่ง คือตนเองมีความเห็นผิดแล้ว ยังชักชวนให้ผู้อื่นมีความเห็นผิดตามไปด้วย เผยแพร่ความเห็นที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ยิ่งจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเห็นผิดเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชนหมู่มากออกจากพระธรรม ไปตั้งอยู่ในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ ย่อมประสบสิ่งที่ไม่ใช่บุญ ไม่เป็นประโยชน์แก่ใครเลยทั้งสิ้น ถ้าเป็นอย่างนี้แล้ว จิตใจย่อมเสื่อมจากคุณธรรม เสื่อมจากความดีทุกประการ ในทางตรงกันข้าม ถ้าพุทธบริษัทศึกษาพระธรรมด้วยความเคารพละเอียดยอบคอบ ก็ย่อมจะทำให้มีความเข้าใจพระธรรมอย่างถูกต้องไปตามลำดับ เมื่อมีความเห็นถูก กาย วาจา ใจ ก็จะเป็นไปในทางที่ถูกยิ่งขึ้น มีปัญญาเป็นเครื่องนำทางชีวิตไปสู่คุณความดีทั้งปวง **และเพราะมีความเข้าใจที่ถูกต้อง ก็สามารถกล่าวความจริงเกื้อกูลบุคคลอื่นให้ตั้งอยู่ในความเห็นถูกด้วย ผู้ที่ได้รับการเกื้อกูลก็จะค่อยๆ ได้เริ่มสะสมความเข้าใจถูกเห็นถูก ไปทีละเล็กละน้อย เป็นประโยชน์ทั้งในชาตินี้และสะสมเป็นที่พึ่งต่อไปในภายหน้าด้วย**

การที่จะมีความเข้าใจถูกเห็นถูกในสิ่งที่มีจริงตรงตามความเป็นจริง มีหนทางเดียวเท่านั้นจริงๆ คือ ต้องศึกษาพระธรรมด้วยความเคารพ ละเอียด รอบคอบ บุคคลผู้ที่ไม่ศึกษาพระธรรมแล้วคิดว่า จะเข้าใจพระธรรมได้โดยไม่ศึกษา หรือคิดว่าไปทำอย่างอื่น ไปทำอะไรตามๆ กันตามที่คนหมู่มากกระทำการ เช่น ไปนั่งนิ่งๆ แล้วปัญญาจะเกิดเอง เป็นต้น ผู้นั้นก็เป็นผู้ประมาทพระปัญญาคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ทรงตรัสรู้ความจริงและทรงแสดงความจริงโดยละเอียดโดยประการทั้งปวง ด้วยเหตุนี้แต่ละคนจึงต้องเป็นผู้ตรงต่อพระธรรม และมีความจริงใจต่อการฟังพระธรรมศึกษาพระธรรม เพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูก ชัดเกลาละเอียด กิเลสของตนเอง เพราะฉะนั้น **สิ่งที่มีค่าที่สุดในชีวิตที่มีประโยชน์สูงสุดซึ่งจะติดตามไปได้ คือ ปัญญา**

ความเข้าใจถูกเห็นถูก เพราะว่า ตั้งแต่เกิดมาอาจจะมีทรัพย์สมบัติ มีรูปสมบัติ มียศ มีบริวาร มีทุกอย่าง แต่ปัญญามีหรือไม่ เพราะทรัพย์สมบัติต่างๆ เหล่านั้นติดตลปไปในภพหน้าไม่ได้ แต่ปัญญาที่มจากการได้ฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมสามารถที่จะสะสมสืบทอดในจิตที่จะทำให้มีโอกาสได้ยินได้ฟังพระธรรมแล้วเกิดความเห็นถูกขึ้นต่อไปได้ ที่สำคัญที่สุด คือ ตั้งต้นที่การฟังพระธรรม ซึ่งเป็นการฟังที่ยอดเยี่ยม ไม่มีการฟังอย่างอื่นที่จะยอดเยี่ยมหรือยิ่งไปกว่าการฟังพระธรรมได้เลย เพราะเป็นการฟังในสิ่งที่ประเสริฐที่สุดที่จะเกื้อกูลให้ปัญญาเจริญขึ้นตามลำดับจนถึงสามารถดับกิเลสได้ตามลำดับชั้น

ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร. ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗